

44 Pars I. Illustratio IV. Panegyrica.

Tigur. Lect. Maria, ad litteram, fuit illa prophetissa, ad quā mente & visione tuis accessit.

Oleaster.

D. Epiph.

Maria annis Spiritus Sancti prophetissa, quam Dei Maturitatem.

Lucæ c. 1. Ibidem.

la sua, ut sequitur ibid. vers. 48. Ergo nec prius sit Maria Mater Dei, quin ancilla sit Domini; nec Prophetissa, quin humilis ipsi Domino subjiciatur. Accipi verba Ruperti Abbatis Tuitiensis libro 1. de Trinitate, cap. 9. post initium, ubi hæc habet: Ecce ancilla Domini, &c. Mox juxta dictum Angeli, hic Spiritus Sanctus superveniens in eam, per aperatas Fidei januas sese infudit. Quò autem sese infudit? Nimurum prius in sacrarium pudici pectoris, deinde in templum sacri & incorrupti uteri: in domum pectoris, ut prophetissam faceret; in uterum, ut Matrem faceret. Ergo humilitatis in Maria fundamento jacto, sit prophetissa, quia propheta cum ancillatu magnum videotur habere commercium; & ut dignius sit ad Dei Maternitatem disposita, Spiritus Sancti propheticus decoratur dono. Si ergo inter creaturas puras Deipara fuit humilior, igitur & inter prophetas Prophetissa excellentior.

De Deipara, communi Patrum consensi, loquitur Parcimastes capite 9. Proverb. vers. 3. sub Sapientia symbolo: Misit ancillas suas, ut vocarent ad arcem. LXX. legunt, Misit servos suos. Sed quo pacto Maria, quæ Domini nuncupatur ancilla, servos habet ad nutum, & ad famulatus ancillas? An quia Dei ancilla Virgo omnium Domina est & Regina, quia ancillari Deo, regnare est? Satis pro servitu Domini. Sed quænam illæ ancillæ sunt, quas veluti subjectas ad nutum, veluti proprias famulas Maria ancilla vocat, & ubi vult mittit? Gandavensis Episcopus ad citatum Proverbiorum locum respondet: Ancille ista sunt Prophetæ. Eccinè si Prophetæ sunt ancillæ, omnes Prophetæ unius ancilla Mariæ Prophetissa subsunt imperio; non nisi quia Maria, etsi ancilla sit quæ Prophetæ, Prophetarum prophetissa est, ut inquietabat de illa Rupertus ad cap. 8. Isaie. Enimvero ne ab imperio Deipara prophetissæ viri Prophetæ excludantur, nec feminæ prophetissæ, à Spiritu Sancto Marie prophetæ adducti, modò servi, modò nuncupantur ancillæ, ut duplex prophetarum sexus Marie prophetissa subsit imperio, utpote excellentiori omnibus

64.

Proverb. cap. 9.

LXX.

Maria quæ ancilla Do-

mini, mul-

tos servos

habet &

ancillas.

Cornelius

Jansenius.

Ancille sunt

Prophetæ.

1. Reg. c. 2.

Cajetan.

45 Maria DEBBORA mystica, &c. 45

bus prophetissæ, & supra omnes quoscumque Vates illustriori atque digniori. Virgo fuit maxima Prophetarum scribit noster Episcopus Acerensis in suo Elucidario, verbo Maria, & excellit Prophetas omnes, etiam in prophetia. Nam 1. Regum, capite 9. habetur, quod Prophetæ dicitur videns. Prophetæ videbant que alii erant occulta; & Virgo habuit plures revelationes, quæ omnes Prophetæ simul, & plura vident & clarius de Filii sui incarnatione, quæ alii Prophetæ. Videbis verba (à nobis data suprà in hac illustratione, num. 57.) nostri Doctoris, eruditissimique Magistri Angeli Vulpes à Monte Piloso, de clarissima Maria prophetia.

De Elisabetha prophetide. Joannis Baptistæ matre, infra reperies tactum num. 67. Nunc vocatæ ad Mariæ prophetissæ arcem duæ accedant ancille, duæ scilicet Prophetides Annae: Samuelis quippe Prophetæ mater 1. Regum, cap. 1. & 2. quam suprà num. 58. usque ad hunc locum remisimus, ut eodem nomine & conjugatam antiquam, & viduam alteram comprehendenderemus: & Phanuelis filia prophetissa Evangelica, Luca c. 2. vers. 36. His commune nomen, Anna, Hebraice sic profertur Ḥanna, Channa, vel suaviter Hanna, lenius verò Anna;

quod transfertur Misericors, benevolia, beneficia, clemens, benigna, facilis, pia, dulcis, suavis, grata. Unde etiam ipse Deus Arabice sic vocatur, ut potè benignissimus atque piissimus, ut Orientale Lexicon adnotabat. Tam illustri nomine claruit prophetissa illa heroës, Sancti Samuelis mater, tam propter prophetiam celebris, quæ propter prophetam filium. Hæc igitur primò sterilis, posteà Deo dante, fecunda canticum cecinit 1. Regum c. 2. vers. 5. quasi de se ipsa loquens: Donec steriles peperit plurimos. Nempe, sic Dominus fortis infirmat, & roborat debiles, ut humiliata atque quasi extincta sit Phenenna, donec ad ultimum sterilis peperit plurimos. In Hebreo pro plurimos, legitur septem: & tamen, ut adnotat Cajetanus, perspicuum est, & liquet ex vers. 21. Annam post Samuelem, non septem, nec sex, sed quinque genuisse, & concepisse, filios tres, & duas filias. Immò Rabbini, qui duos filios Samuelis

Anne tribuunt, ut numerum septenarium compleant, quinque tantum cum Samuele Anna filios contendunt concedere. Unde ergo habuit septem filios Anna, nisi quia propheticè de Deipara Fidelium loquebatur parente, qua licet unicum corporaliter genuerit filium, spiritualiter tamen septem, id est, plurimos & infinitos in dies pietatis sue secunditate generat, quæ aliás, quæ Virgo sterilis, non pepererat. Propterea loquens de Maria Domina nostra Rhotomagensis Presbyter libro 6. de laudib. B. Maria, col. 397. littera D, scribebat: Ipsa est enim Anna, quæ prius sterilis, quoad propositum Virginitatis, peperit hoc modo plurimos. Si enim hæc Anna Samuelis mater, non solùm prophetavit de Christo Domino, 1. Regum 2. vers.

1. Reg. c. 2.

10. dicens, Dominus judicabit fines terre; sed etiam in persona sua Virginis secunditatatem Deipara prænuntiavit: ergo tantò est illà excellentior Maria prophetissa nostra, quanto superat suam prototypus effigiem. Quin & Anna ista, quoisque peperit filium, non prophetavit: Maria autem illà clarior prophetis, antefaciili partum & vaticinata est, & prophetas suâ salutatione efficit, Elisabeth scilicet, & Baptistam Joannem.

Annam istam prophetidem Samuelis, alteram excelluisse Annam prophetissam Evangelicam Phanuelis filiam, ex ipso recepimus Evangelio Lucæ cap. 2. vers. 36. ubi legitur: Et erat Anna prophetissa, filia Phanuelis, de tribu Aser, &c. De ipsa enim sic Ignaciensis Abbas Guaricus serm. 2. de Purificatione, scripsit: Tantò majoris fuit meriti (Anna hæc) quantò altioris propositi & sanctioris desiderit, quæ illa Anna mater Samuelis: cum illa cogitaret que mundi duas Evangelicas apresceltor al. & Samuelis

Anna via sibi placaret viro; illa quomodo Deo: illa de thoro viri quereret sibi de sinu Patris peteret Salvatorem. Nec tantum Prophetissa hæc Evangelii Anna præstat illam antiquam Samuelis Prophetidem Annam, verum & ipsum Simeonem Senem, ut perbellè adnotavit Jansenius Cornelius Comment. Concord. cap. 10. hisce verbis: Et Simeon quidem que de Christo erat prophetaturus, Matri tantum loquitur: Anna verò omnibus qui expectabant redemp-

F. 3 dem

46 Pars I. Illustratio IV. Panegyrica.

Anna Phanuelis filia, prophetissa, ipso seno Si meone celebrier: quater.

Angel. del Pas.

Maria viduarum gloria, in Anna vidua figura.

Beda.

Maria feminis omnibus prophetiss clarior.

quæ in omni temporum differentia gloriosa extitit Prophetissa. Vide dicta hic, num. 57.

Sed si *Maria* Prophetarum fuit Prophetissa, quia cunctos excelluit Vates, ubi est illud Christi Domini sui Filii testimonium apud Lucam *Lucæ c. 7. cap. 7. vers. 28.* dicentis: *Major inter natos mulierum prophetā Ioanne Baptiſtā nemo eſt.*

Communis Catholicorum opinio Christi Domini sententiam non de prophetiæ Joannis interpretatione dono, sed de ejus sanctitate, ita ut sit sensus: *Sanctior Ioanne Baptiſtā prophetā inter natos mulierum nemo;* unde rō *Propheta, in Ablativo casu* venit legendum: ex quo sequitur, per illa Christi verba non denegari, inter prophetas plusquam Prophetam fuisse *Mariam,* immo nec impugnari, fuisse sanctiorem ipso Joanne, sicut fuit etiam utroque Christus: nam rō *inter natos,* referendum est ad Sanctos veteris Testimenti; *Maria autem, & Christus Dominus ad novum pertinent Testamentum.*

Præterea, quia Christus Dominus non fuit natus ex violata muliere (sicut ceteri) sed ex immaculata & impolluta Virgine: & *Maria* etiam haud fuit nata ex libidinosa propagine in originali peccato, veluti alii homines & creaturæ natæ ex mulieribus; idcirco Christi Domini sententia, tam in prophetiæ dono, quam in excellentissima sanctitate, sive Matris purissimæ non derogat. Petbel-

le noster Angelus del Pas ad citatum *Lucæ locum, lib. 8. cap. 37. in fine,* sic pro Deipara nostra prophetissa scribebat. *Etiam major eſt Ioanne, minor humilisque Mater Dei, quam acclamant beatam omnes generationes:* hac enim à peccato non surrexit, quia semper pulchra; *hac non major Prophetis,* quia mater Prophetarum; & excelsior creaturis, quibus Creatorem peperit. *Nata eſt quidem ex muliere,* sed supra naturam conceptus, partusque mulieris. Ideò inter natos mulierum, qui modum sequuntur communem, haud numerato *Mariam.* Et noster Bernardinus de Bustis suo in *Mariali, parte 4. serm. 9. de gratia Mariae, titulo de Spiritu propheticō B. Virginis,* sic loquitur: *Hoc autem totum (scilicet habitatio & intima Spiritus-Sancti præsentia, &c.) fuit in sanctissima anima Dominae omnium*

67.

Angel. del Pas.

Bernard.

Judicum cap. 4.

47 Maria DEBBORA mystica, &c. 47

*omnium creaturarum: ergo habuit prophetiam in summo. Item Matthæi 11. dicitur, Lex & Prophetæ usque ad Joannem. Ille fuit propheta, & plusquam propheta, quia Christum digito demonstravit; sed improportionabiliter plus est Christum generare, & nobis dare, quam demonstrare. Ergo si propter demonstrationem Ioannes dictus eſt Propheta, multò fortius beata Virgo dicitur Prophetissa. Et infrā sic pergit: Præterea Ioannes dicitur propheta, & plusquam propheta, quia patrem & matrem quodammodo prophetas fecit, ut habetur *Lucæ 1.* Multò ergo magis dici debet Prophetissa, & plusquam prophetissa B. Virgo, que Ioannem prophetam constituit: Non solum autem ipse Ioannes ad vocem Virginis benedict & constitutus eſt propheta, sed etiam mater ejus facta eſt prophetissa, & Spiritu Sancto repleta, ut habetur *Lucæ 1.* Sanè Joannes omnibus prophetis major, & plusquam propheta, dico eum demonstravit, qui mundi delet peccatum.*

ILLUSTRATIO V. PANEGRYICA.

Ad illa verba libri Iudicum, cap. 4. vers. 4. Erat autem Debora Propheta uxor Lapidoth.

Irradiantis supremæ lampadis Dei Sponsa Maria lux est, lumen est; quinimmò & ipsa, lampas aque lucerna illuminans homines & orbem.

DROPHETIDEM perillustrem Debboram nuptam fuisse (et si conjugali continentia decoratam ob spiritum prophetiæ) habuisseque virum nomine *Lapidoth,* ex sacro nostro Judicum liquet oraculo sic dicente: *Erat autem Debora prophetis uxor Lapidoth;* viri, inquam conjux, cuius nomen propriū erat *Lapidoth,* sive *Lapidothus.* Omitto aliorum placita tacta jam suprà in Exgesi, num. 1. Hujus nominis interpretationem assumunt nonnulli pro nomine appellativo *Debora,* ita

ut dicta sit, *תְּבִרְכָּה לַפִּידָה,* Exerb Lapidoth, hoc eſt, mulier lampadaria, non quia lampada ferret, sed ex eo quod Sanctuarii lampades custodiendo, ellychnia cum oleo p̄pararet ad Templi illuminationem. Idcirco Rabbi Salomon, quem recentiores sequuntur Rabbini, transfert Mulier Salom. Lypnaria, mulier lucernarum, mulier lampadarum, mulier luminum, facularum, tedarum, fulgorum, &c. Et Benedictus Arias sic, *Mulier splendorum:* nam *לַפִּידָה*, *Lapidoth,* à quo fit plurale femininum *Lapidoth,* omnia illa propriè significat. Nescio an sic fuerit etiam nuncupata Debora propter sui etiam proprii nominis Arabicam etymologiam; nam Arabicum vocabulum *لَبِدَه*, *Madebbur,* quod interpretatur fax ignea, & Syriacè *Candela* cerea ardens, Hispanicè *Antorcha,* vel *Atha encendida;* ad Hebraicam radicem *לְבִדָּה*, *Dabar* pertinet, unde Debora nomen emanat, ut visum fuit suprà, illustr. 1. n. 1. & in suo docuit Pentaglotto Valentinus Schindlerus Oederanus. Itaque nomen proprium viri *Debora,* sive appellativum plurale femininum *Lapidoth,* idem sonat Hebraicè, ac *Lampades,* *Teda,* *Faces,* *Facula,* *Lucerne,* *Lumina,* *Fulgores,* *Splendores,* &c.

Nec aliena omnia ista sunt à nomine & omni fausto Deiparae *Mariæ,* Dominae nostræ; ipsa enim non solum nomine *Maria,* symbolice fuit lampas, teda, fax, facula, lucerna, lumenare, fulgor, & splendor: sed etiam munere & excellentiâ illuminans lucernas alias & justorum lampades in Dei templo. *לְבִדָּה*, *Mariam* enim, quod fuit Deiparae nomen, quasi germanum est hujus vocis *مَارِيَّة*, *Maria,* quod sonat *Lumen,* sive lumine Domini: inde Maria dicta fuit Chaldaicè & Syriacè *مَارِيَّة*, *Maria,* sive per transpositionem litterarum, *Maria,* nempe illuminatrix. Quin & in abstracto, illuminatio multa, ex nomine decantatur in hymno apud Buteonem fol. 133. Ergo parum eſt Deiparam aut lucernam appellare, aut lampadem, cum fulgorum femina Debora? Optimè igitur Mariam illuminantem in Debora effigiat meditabatur Tubalensis ad cap. 5. *Iudicum, vers. 7. num. 1155.* ubi ait: *Beata Virgo dicitur femina fulgurum;* Christop. Vega.